

Politikerne vil rydde et bofællesskab, som giver konkrete bud på en mere bæredygtig by

Henrik Valeur, 2021

TV 2 viser de kommende tre torsdage – 8., 15. og 22. april – en dokumentarserie om det anarkistiske fristed Fredens Havn i Erdkehlgraven på Holmen i København, som myndighederne ønsker ryddet.

Fredens Havn er et spontant opstået og selvorganiseret bofællesskab bestående af selvstandsatte småbåde og selvbyggede flydende konstruktioner på vandet samt et lille stykke jord på land, som Noma har stillet til rådighed.

I modsætning til almindelige husbådefællesskaber lever man her *off-grid*. Når den elektricitet, man har til rådighed, kommer ud af en lille solcelleoplader, og man selv skal hente vand i dunke en halv kilometer væk, så tænker man over, hvor mange ressourcer man bruger – og hvordan man kan genbruge dem.

På land er der en fælles køkkenhave, som bliver gødet med komposteret organisk køkkenaffald og komposteret afføring fra de muldtoiletter, man selv har konstrueret af en spand, en dunk og et bræt.

Som kontrast til dette ser man i dokumentaren et *still*-billede af en ensom kvinde med sin rullekuffert foran nogle af de triste beboelsesbyggerier, vi har vænnet os til skyder op over alt omkring os i disse år, og som tilbyder os et komfortabelt liv, hvor alt det praktiske er ordnet for os.

Det får en til at tænke: Hvad foregår der i hovederne på dem, der bestemmer, hvordan byen skal udvikles? Ikke særligt meget tilsyneladende. Det hele følger nøje regler og regulativer. Der er intet spor af en selvstændig tanke, en personlig erfaring eller idé.

Le Corbusiers by symboliserer problemerne

David Graeber, antropologen som spillede en vigtig rolle i Occupy-bevægelsen, gav

en plausibel begrundelse for, hvorfor dumheden regerer i verden: Mens den magtesløse er tvunget til at lytte til magthaveren, gør det omvendte sig ikke gældende. Den, der har magten, behøver ikke lytte til – eller, Gud forbyde det, lære af – den, der ikke har magt.

Og de teknokrater og såkaldte 'eksperter', developere og såkaldte 'rådgivere', som de seneste årtier har hersket over byen, har ofte samme snævre uddannelsesmæssige baggrund, samme begrænsede livserfaring, samme fantasiløse forestillinger om fremtiden.

Det klassiske eksempel på den modernistiske tilgang til byudvikling, hvor man sidder i en verden og bestemmer, hvordan mennesker i en anden verden skal leve, er Le Corbusiers 'mesterværk' – masterplanen for den indiske by Chandigarh.

Hvordan denne tilgang lever videre i det lokale bureaukrati, erfarer man, hvis man forvilder sig ud i byen som fodgænger: I lyskrydset er der malet et fodgængerfelt på asfalten, men kantstenen mellem fortovet og vejen er en halv meter høj, og i rabatten mellem vejene er der sat et hegn op.

Der er tydeligvis tre personer i forvaltningen, som hver især har løst en opgave her, men de har næppe talt med hinanden eller selv prøvet at bevæge sig rundt i byen som fodgængere.

Ansatte i den indiske administration er sikret status, fast indkomst og pension, og det er ikke noget at kimse ad i Indien. Det er mennesker med uddannelser fra indiske, engelske eller amerikanske eliteuniversiteter. Det er ikke mennesker, man tænker på som værende dumme. Så hvorfor er resultaterne så idiotiske?

Hvordan kan det være, at termitter, som hver for sig er ganske uintelligente, kan skabe 'byer', som er så meget mere fornuftige?

At bo på vandet er en del af løsningen

Hvis du nogensinde er på de indiske kanter, så besøg Sektor 45. Her, midt i den regelrette – og vinkelrette – moderne by, ligger en ældre landsby, Burail, som på forunderlig vis har undgået at blive jævnet med jorden, som de andre landsbyer, der tidligere lå i dette område.

Noget af det første, du vil bemærke, er, at lyden af biler er erstattet af lyden af mennesker, for her er gaderne så smalle og kringlede, at der ikke er plads til biler. Samtidig vil du føle det køligere, fordi de samme gader ligger i skygge og skaber naturlig ventilation i den hederamte by.

På vores breddegrader skaber klimaforandringerne andre udfordringer, som for eksempel havvandsstigninger man ikke kender omfanget af. At bo på vandet, som man gør i Fredens Havn, er en enkel og naturlig måde at tilpasse sig sådanne forandringer. Og hvis man så oven i købet har et lavt ressourceforbrug og derfor ikke forurener så meget, så bliver disse forandringer måske ikke helt så katastrofale – for os selv og andre.

Men hvorfor lære af dem – vi ved jo bedre, gør vi ikke?

Denne artikel har været publiceret som debatindlæg i Politikenbyrum, 8 april 2021.

This article may be copied or reprinted for noncommercial purposes as long as proper citation standards are observed (author, title, date).